آیین نامه جلوگیری از آلودگی آب

ماده۱- عبارت و اصلاح هایی که در این آیین نامه به کار رفته دارای معانی زیر می باشند :

۱- سازمان ، سازمان حفاظت محیط زیست

۲- شورایعالی حفاظت محیط زیست

۳- آلودگی آب : تغییر مواد محلول یا معلق یا تغییر درجه حرارت و دیگر خواص فیزیکی و شیمیایی و بیولوژیکی آب در حدی که آن را برای مصرفی که برای آن مقرر است مضر یا غیر مفید سازد.

٤- مواد آلوده کننده آب (آلوده کننده) : هرنوع مواد یا عوامل فیزیکی و شیمیایی بیولوژیک که باعث آلودگی آب گردیده یا به آلودگی آن بیفزاید .

٥- منابع مولد آلودگی آب (منابع آلوده کننده) : هرگونه منبعی که فعالیت یا بهره برداری از آن موجب آلودگی آب شود که شامل منابع صنعتی ، معدنی ،کشاورزی ، دامداری ، شهری ،خانگی،خدماتی ،درمانی،و متفرقه می باشد .

٦- فاضلاب : هر نوع ماده مایع زائد حاصل از فعالیت های صنعتی یا کشاورزی ودامداری، بیمارستانی و آزمایشگاهی و خانگی که به آب یا خاک تخلیه گردد.

۷- مواد زائد جامد: هرگونه ماده جامدی که عرفا زائد حساب می شود مانند زباله ، خاکروبه، خاکستر ، جسد حیوانات ، ضایعات مراکز شهری ، و صنعتی و زواید حاصل از تصفیه ، اعم از شیمیایی و بیولوژیک و همچنین فضولات انسانی و حیوانی و مواد زاید بیمارستانها و غیره.

۸- آبهای پذیرنده : کلیه آبهای سطحی و زیرزمینی از جمله قنوات ، چاهها و سفره آبهای زیرزمینی و چشمه ها و نیز دریاها و دریاچه ها و رودخانه هاو نهرها و تالابها و آبگیر ها و برکه ها که فاضلاب و مواد زائد جامد به آنها تخلیه شده یا در آنها نفوذ می کند.

۹- آبهای ایران: کلیه آبهای داخلی و ساحلی و دریایی سرزمینی که تحت حاکمیت دولت جمهوری اسلامی ایران قرار دارد.

۱۰- رقیق کردن : کاهش غلظت موادآلوده کننده در فاضلاب از طریق اختلاط با آب یا آب پذیرنده

۱۱- وسایل و روشهای مناسب: مناسبترین وسایل یا روشهایی که استفاده آن با توجه به شرایط محلی ، درجه پیشرفت و امکانات عملی و فنی و هزینه های مربوطه ، رفع یا کاهش موثر آلوده کننده ها را امکان پذیر می سازد.

۱۲- میزان و معیار ها(استاندارد): حدود مجاز و مشخصات ویژه ای که به با توجه به اصول حفاظت و بهسازی محیط زیست برای آلوده کننده ها و جلوگیری آب تعیین می شود.

۱۳- مسئول: شخص حقیقی که اداره یا تصدی منابع آلوده کننده کارخانجات ، کارگاهها و یا سایر تاسیسات صنعتی را خواه برای خود یا خواه به نمایندگی از طرف شخص یا اشخاص حقیقی و حقوقی دیگر به عهده داشته یا شخصا به طرق مختلف عامل ایجاد آلودگی است.

۱٤- مواد زائد سمی و خطرناک: هرنوع مواد زائد آلوده کننده یا ترکیبی از مواد و ضایعاتی که دارای قدرت صدمه و آسیب زیاد به سلامت انسان یا سایر موجودات زنده یا گیاهان بوده یا براثر تماس و تکرار دارای عوارض سوء در آنها باشد و قابلیت آلوده ساختن آب را دارد.

ماده۲- اقدام به هر عملی که موجبات آلودگی آب را فراهم نمایدممنوع است .

ماده۳- سازمان با همکاری وزارتخانه های نیرو، کشاورزی، جهاد سازندگی ، بهداشت،درمان و آموزش پزشکی و سایر وزارتخانه ها و سازمانهای ذیربط حسب مورد نسبت به بررسی و شناسایی کیفیت آبهای ایران از لحاظ آلودگی اقدام خواهند نمود.

تبصره ۱- وزارت بهداشت ، درمان وآموزش پزشکی در مورد آبهای مشروب از مرحله آبگیر طبق قوانین و مقررات خود عمل می نماید.

تبصره۲- در مورد آلودگی آبهای دریاهاو دریاچه ها همچنین رودخانه های مرزی با مواد نفتی به موجب قانون حفاظت دریا و رودخانه های مرزی از آلودگی با مواد نفتی عمل خواهد شد.

ماده٤- سازمان موظف است نسبت به شناسایی منابع مختلف مولد آلودگی آب به طریق مقتضی اقدام نماید. مسئولین موظفند اطلاعات و مدارک مورد نیاز را در صورت درخواست در اختیار سازمان قرار دهند.

تبصره۱- وزارتخانه های کشور ، بهداشت درمان و آموزش پزشکی، کشاورزی،نیرو، صنایع، معادن وفلزات و جهاد سازندگی و حسب مورد سایر موسسات ذیربط همکاری لازم را با سازمان در اجرای مفاد این ماده معمول خواهند داشت.

تبصره ۲- اطلاعات و مدارکی که جنبه محرمانه داردو توسط مسئولین در اختیار سازمان گذارده می شود محرمانه تلقی شده و جز در موارد قانونی مورد استفاده قرار نخواهد گرفت.

ماده۵- استانداردهای مربوط به آلـودگی آب بـا ذکـر روشـهای سـنجش و سـایر مقـررات مربوط توسط سازمان و با همکاری وزارتخانه ها و موسسات مذکور در ماده (۳) این آیین نامه تهیه و به مورد اجرا گذارده می شود.

تبصره-درمورد مقررات مربوط به تخلیه هرنوع فاضلاب به شبکه عمومی فاضـلاب شـهرو جمع آوری ، نگهداری ، حمل و دفع مواد زائد جامد کمیسیون دائمی متشکل از نمایندگان تام الاختیار وزارتخانه های نیرو بهداشت و درمان و آموزش پزشکی ، کشور ، صنایع . معـادن و فلزات و سازمان حفاظت محیط زیست و سایر سازمانهای مسئول آب و فاضلاب شـهری در وزارت کشور تشکیل وتصمیمات اتخاذ شده به مرحله اجرا گذارده خواهد شد.

ماده٦- طبقه بندی کلی آبهای پذیرنده اعم از سطحی و زیـر زمینـی و دریاچـه هـا و آبهـای ساحلی با توجه به قدرت جذب و تصفیه طبیعی آلوده کننده ها برحسب اولویتها و به تـدریج توسط سازمان با همکاری وزارتخانه ها و موسسات مذکور در ماده(۳) این آیین نامه تعیین و اعلام خواهد شد.

ماده۷- سازمان موظف است طبق برنامه پیش بینی شده از فاضلاب و مواد زائد جامد منابع آلوده کننده نمونه برداری و نوع و میزان آلودگی هریک از این منابع را مشخص نماید.

در صورتی که شدت آلودگی هریک از منابع آلـوده کننـده بـیش از اسـتانداردهای موضـوع ماده (۵) این آیین نامه باشد سازمان مراتب را کتبا به مسئول مربوط اخطار خواهد نمود که در رفع آلودگی اقدام نماید. دراین اخطاریه نوع آلودگی و میـزان آن و همچنـین مهلـت رفـع آلودگی که متناسب با امکانات تعیین می گردد صریحا قید خواهد شد.

تبصره - در مورد شهرکها ومجتمع های صنعتی که دارای سیستم فاضلاب عمومی هسـتند از فاضلاب عمومی شهرکها و مجتمع های صـنعتی و غیـر صـنعتی نمونـه بـرداری شـده و اقدامات لازم برای رفع آلودگی یا مسئولیت شرکت و مجتمع بعمل خواهد آمد . در مواردیکه واحدهای مستقر در این شهرکها و مجتمع ها فاضلاب صنعتی حـاوی مـواد مسـموم فلـزات سنگین داشته باشندو از طریق سیستم فاضلاب عمومی قابل کنترل نباشد بنـا بـه تشـخیص سازمان حفاظت محیط زیست واحد مزبور موظف به ایجاد تصفیه خواهد بود.

ماده۸- مسئولین مکلفند ظرف مهلـت مـذکور در اخطاریـه نسـبت بـه رفـع آلـودگی در حـد استاندارد اقدام کنند در غیر این صورت براساس ماده (۱۱) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست از فعالیت یا بهره برداری منبع مربوط تا رفع آلودگی جلوگیری خواهد شد.

ماده ۹- در صورتی که مسئول منبع آلوده کننده با دلایل و مدارک قابل قبول سازمان اثبات نماید که ظرف مهلت مقرر در اخطاریه رفع آلودگی عملی نباشـد سـازمان مـی توانـد مهلـت اضافی مناسب برای اینگونه منابع قائل شود مشروط بر اینکه ادامه فعالیت این منابع خطرات جدی برای سلامت انسان و سایر موجودات زنده در بر نداشته باشد.

ماده ۱۰–سازمان در اجرای وظایف قانونی خود مجاز است هریک از منابع آلـوده کننـده را توسط مامورین خود مورد بازرسی قراردهد ، در صورتی که بازرسی هر یـک از منـابع بـه موجب قوانین دیگر مستلزم کسب اجازه از دادستان باشد نسبت به اخذ نماینـدگی دادسـتان اقدام خواهد شد.

تبصره – مسئولین مکلفنددر اجرای مفاد این ایین نامه همکاری لازم رابا مـامورین سـازمان بعمل آورند.

ماده۱۱– وزارتخانه های صـنایع و معـادن ، کشـور کشـاورزی و جهـاد کشـاورزی هنگـام صدور مجوز احداث و توسعه واحدها ومجتمع ی های صنعتی معدنی کشـاورزی دامـداری مرغداری وکشتارگاه یا سایر مراجع صدور مجوز واحد ها و مجتمع های فوق الذکر موظفند استانداردها و مقررات لازم الرعایه موضوع ماده (۵) این آیین نامـه را بـه متقاضـیان ابـلاغ نمایند.

صدور پروانه بهره برداری از واحد های مذکور موکول به رعایـت اسـتانداردها و مقـررات فوق الذکر است.

ماده۱۲– مراجع مربوط ، رونوشت اعلامیه تاسیس و بهره برداری صادر شده بـرای واحـد های مذکور در ماده(۱۱) را به سازمان ارسال خواهند داشت.

مـاده۱۳– وزارتخانـه هـای مسـکن و شهرسـازی ، کشـور و شـهرداریها و سـازمانها و واحدهای تابع آنها حسب مورد هنگام تهیـه طرحهـای جـامع و هـادی شـهرها و شـهرکها و مجتمع های مسکونی و بهداشتی و شهرداریها موقع صدور پروانه در شهرها ، اسـتانداردها و مقررات موضوع ماده (۵) ایـن آیـین نامـه را بایـد بـه اطـلاع طراحـان و مجریـان مربـوط برسانند.

ماده۱٤– تخلیه و پخش فاضلاب یا هر نـوع مـاده آلـوده کننـده از منـابع متفرقـه بـه آبهـای پذیرنده به میزان بیش از حد استاندارد ممنوع است . انواع و طبقه بندی منابع آلوده کننـده و متفرقه توسط سازمان و با همکاری وزارتخانه ها و موسسات ذیربط خواهد شد.

ماده۱۵– در مواردی که سازمان بنابر دلایل کـافی تشـخیص دهـد کـاهش یـا از بـین بـردن آلودگی ناشی از منابع آلوده کننده موجود از طریق دیگر بجز انتقال آنهـا بـه نقـاط مناسـب امکان پذیر نمی باشد ، طرحی در این مـورد بـا همکـاری وزارتخانـه هـای جهادکشـاورزی صنایع و معادن مسکن و شهر سازی نیرو و کار و امور اجتمـاعی تهیـه و پـس از تصـویب هیات وزیران به مورد اجراء خواهد گذاشت.

ماده ١٦– سازمان مجاز است در مواقعی که ضـرورت ایجـاب نمایـد اسـتفاده از وسـایل و روشهای مناسب را برای منافع متفرقه برقرار نماید.

ماده۱۷- رقیق کردن در مرحله تخلیه بعنوان تصفیه ممنوع است مگر در موارد خاصی که به تشخیصی سازمان خطرات آلودگی محیط زیست را در بر نداشته باشد.

ماده۱۸- مسئولین مکلفند تدابیری اتخاذ نمایند تا در مواقع اضطراری که تصفیه فاضلابها را به هر علتی متوقف می شود از تخلیه مستقیم فاضلاب به آبهای پذیرنده خودداری نمایند.

ماده ۱۹- در مواردی که به استثنای ماده ۱۱ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست و تبصره آن دستور ممانعت از کار و فعالیت کارخانه یا کارگاهی صادر می شود، مراتب به دادستان حوزه قضایی مربوط برای صدور دستورهای لازم اعلام می شود.

ماده۲۰- سازمان بمنظور پیشگیری از آلودگی آب و تشویق کلیه مسئولین منابع آلوده کننده به رفع آلودگی و ایجاد انگیزه برای یافتن وسایل و روشهای مناسب وتحقیق در این زمینه تدابیر لازم را اتخاذ و به مورد اجرا خواهند گذاشت .

ماده۲۱- تشریفات ابلاغ اخطاریه توسط سازمان به مسئولین منابع آلوده کننده تابع قانون آیین دادرسی مدنی می باشد.

ماده۲۲- چنانچه تخلف از مقررات این آیین نامه موجب ورود هر گونه خسارت به محیط زیست آبزیان و منابع طبیعی شود ، دادگاه حسب درخواست سازمان ، مسئولین را به پرداخت و جبران خسارت وارد شده محکوم خواهد کرد.

آیین نامه جلوگیری از آلودگی آب (موضوع تصویبنامه شماره ۹۰۳۰۲ مورخ ۱۳٦۹/۹/۲۸) لغو می شود.